

AFDELING
BESTUURSRECHTSPRAAK

Uitspraak met toepassing van artikel 8:54, eerste lid, van de Algemene wet
bestuursrecht (hierna: de Awb) op het hoger beroep van:

appellant,

tegen de uitspraak van de rechtbank 's-Gravenhage, nevenzittingsplaats
Roermond, van 11 oktober 2011 in zaak nr. 10/7779 in het geding tussen:

de vreemdeling

en

het Centraal Orgaan opvang asielzoekers.

Procesverloop

Bij besluit van 1 februari 2010 heeft het COa een verzoek van de vreemdeling om vergoeding van buitengewone kosten krachtens artikel 17 van de Regeling verstrekkingen asielzoekers en andere categorieën vreemdelingen 2005 (hierna: de Rva 2005), afgewezen. Dit besluit is aangehecht.

Bij uitspraak van 11 oktober 2011 heeft de rechtbank het daartegen door de vreemdeling ingestelde beroep niet-ontvankelijk verklaard. Deze uitspraak is aangehecht.

Tegen deze uitspraak heeft de vreemdeling hoger beroep ingesteld. Het hogerberoepsschrift is aangehecht.

Het COa heeft een verweerschrift ingediend.

Vervolgens is het onderzoek gesloten.

Overwegingen

1. Ingevolge artikel 3, eerste lid, van de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers (hierna: de Wet COa) is het COa onder meer belast met de materiële en immateriële opvang van asielzoekers.

Ingevolge het tweede lid kan de minister van Justitie (thans: de minister voor Immigratie, Integratie en Asiel; hierna: de minister) het COa taken als bedoeld in het eerste lid opdragen met betrekking tot andere categorieën vreemdelingen.

Ingevolge het derde lid kan de minister regels stellen met betrekking tot verstrekkingen aan asielzoekers en andere categorieën vreemdelingen als bedoeld in het tweede lid.

De Rva 2005 strekt ter uitvoering van artikel 3, tweede lid, van de Wet COa.

In artikel 3 van de Rva 2005 is bepaald aan welke categorieën asielzoekers of daarmee gelijk te stellen categorieën vreemdelingen door het COa opvang wordt geboden.

Ingevolge artikel 9, eerste lid, aanhef en onder g, omvat de opvang in een opvangvoorziening in elk geval betaling van buitengewone kosten.

Ingevolge artikel 17, eerste lid, kan een asielzoeker een vergoeding ontvangen voor buitengewone kosten, als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onderdeel g, die hij heeft gemaakt.

Ingevolge het tweede lid zijn buitengewone kosten noodzakelijke kosten die vanwege hun aard of hoogte in redelijkheid niet geacht kunnen worden door de asielzoeker zelf te worden betaald.

Ingevolge het derde lid worden buitengewone kosten slechts betaald voor zover vooraf door het COa aan de asielzoeker toestemming is verleend voor het maken van deze kosten, met uitzondering van kosten die voortvloeien uit noodsituaties waarin geen mogelijkheid bestond tot het verzoeken om toestemming.

Ingevolge het vierde lid wordt de toestemming, bedoeld in het derde lid, uitsluitend verleend indien en voor zover de kosten noodzakelijk zijn en niet op andere wijze in de betaling kan worden voorzien.

In de toelichting op artikel 17, eerste en tweede lid, van de Rva 2005 (Stcrt. 2005, 24, p. 17) is, voor zover thans van belang, het volgende vermeld:

"Het gaat om kosten waarvan in redelijkheid geoordeeld kan worden dat zij noodzakelijk zijn. Het orgaan zal deze kosten in alle redelijkheid als buitengewoon moeten kunnen aanmerken. Voorwaarde hierbij is dat de kosten in enige mate (direct of indirect) gerelateerd zijn aan het verblijf in de voorziening of aan de (medische en mentale) situatie van betrokkene. Dat betekent dat het mogelijk is dat ook kosten vergoed kunnen worden die niet opgehangen zijn aan, of verbonden zijn met de asielprocedure."

2. Bij besluit van 1 februari 2010 heeft het COa het verzoek van de vreemdeling om vergoeding van kosten voor het geven van een reactie door De Taalstudio op de algemene bevindingen van het Bureau Land en Taal van 8 juli 2009 ten aanzien van de als AC-1 geduide anonieme deskundige Somalisch (hierna: de algemene bevindingen), afgewezen. Hieraan heeft het COa ten grondslag gelegd dat deze kosten in de hogerberoepsprocedure van de vreemdeling verband houden met het opstellen van een verweerschrift en dat de vreemdeling in aanmerking komt voor gesubsidieerde rechtsbijstand. Nu in de kosten voor rechtsbijstand is voorzien, komen de kosten die De Taalstudio aan de vreemdeling in rekening brengt niet in aanmerking voor vergoeding krachtens artikel 17 van de Rva 2005, aldus het COa.

3. In de enige grief klaagt de vreemdeling dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat, samengevat weergegeven, hij geen belang heeft bij een inhoudelijke beoordeling van zijn beroep omdat artikel 4:6 van de Awb aan hem kan worden tegengeworpen wanneer hij de reactie van De Taalstudio op de algemene bevindingen, waarvoor hij vergoeding heeft gevraagd, overlegt bij een opvolgende asielaanvraag. Daartoe voert de vreemdeling aan dat het niet evident is dat een in zijn opdracht opgestelde contra-expertise taalanalyse en een in zijn opdracht uitgebrachte reactie op de algemene bevindingen in het kader van een opvolgende asielaanvraag geen nieuw feit kan opleveren. Bovendien heeft de rechtbank niet gemotiveerd waarom zich geen nieuw feit kan voordoen, aldus de vreemdeling.

3.1. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraak van 19 maart 2010 in zaak nr. 200907879/1/V1; www.raadvanstate.nl), komt het COa bij de toepassing van artikel 17, eerste lid, van de Rva 2005 beoordelingsvrijheid toe, waarvan de invulling tot zijn verantwoordelijkheid behoort. Het is aan het COa om te beoordelen of de kosten noodzakelijk zijn en naar aard en omvang in redelijkheid niet kunnen worden geacht door de asielzoeker zelf te worden betaald.

3.2. Voor het aannemen van procesbelang is bepalend of de vreemdeling, indien zou zijn vastgesteld dat de weigering om de

buitengewone kosten te vergoeden onrechtmatig is, in een gunstiger materiële positie zou kunnen geraken, dan waarin hij thans verkeert. Het COa dient, indien de rechtbank zou vaststellen dat het afwijzende besluit onrechtmatig is en het daarom zou vernietigen, een nieuw besluit op het verzoek te nemen. In dat geval zou de vreemdeling de buitengewone kosten alsnog vergoed kunnen krijgen. Reeds hierom heeft de vreemdeling belang bij de beoordeling van zijn beroep. De rechtbank heeft niet onderkend dat de omstandigheid dat de asielprocedure inmiddels is afgerond, gezien het vorenstaande, niet maakt dat de vreemdeling geen belang heeft bij een beoordeling van de rechtmatigheid van het besluit en dat de vraag of een reactie van De Taalstudio op de algemene bevindingen bij een toekomstige opvolgende asielaanvraag als nieuw feit kan worden aangemerkt, aan de orde is in de desbetreffende asielprocedure. Gelet hierop heeft de rechtbank ten onrechte overwogen dat de vreemdeling geen belang heeft bij de beoordeling van het beroep tegen het afwijzende besluit van 1 februari 2010 en dit beroep ten onrechte niet-ontvankelijk verklaard.

De grief slaagt.

4. Het hoger beroep is kennelijk gegrond. De aangevallen uitspraak dient te worden vernietigd.

Ingevolge artikel 55, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wet op de Raad van State dient de zaak, in een situatie als deze, in beginsel naar de rechtbank te worden teruggewezen. De Afdeling is echter van oordeel dat de zaak geen nadere behandeling door de rechtbank behoeft en zal deze, mede uit het oogpunt van finale geschilbeslechting, met toepassing van artikel 56 van die wet zonder terugwijzing zelf afdoen.

5. In beroep heeft de vreemdeling aangevoerd dat het COa niet zijn verzoek heeft mogen afwijzen met de motivering dat hij al rechtsbijstand ontvangt en de rechtsbijstandverlener het verweer op de algemene bevindingen moet opstellen. Daartoe voert de vreemdeling aan dat de rechtsbijstandverlener daartoe onvoldoende deskundig is. De vreemdeling kan zich alleen adequaat verweren in de asielprocedure door de in de algemene bevindingen opgeworpen kritiek door een deskundige, zoals De Taalstudio, te laten weerleggen.

5.1. De vreemdeling betoogt terecht dat hij zich in de asielprocedure alleen met een reactie van De Taalstudio adequaat kan verweren op de in de algemene bevindingen opgeworpen kritiek aangaande de deskundigheid van de door De Taalstudio ingeschakelde anonieme deskundige Somalisch. Het COa heeft dan ook ten onrechte aan het besluit ten grondslag gelegd dat de rechtsbijstandverlener van de vreemdeling in een verweerschrift de algemene bevindingen kan weerleggen en dat, nu de vreemdeling daarvoor een toevoeging ontvangt, de kosten daarvoor voor rekening van de Raad voor Rechtsbijstand komen. Gelet hierop heeft het COa in het besluit van 1 februari 2010 onvoldoende gemotiveerd waarom de kosten voor het geven van een reactie door De Taalstudio op de algemene bevindingen niet worden aangemerkt als noodzakelijke kosten als bedoeld in artikel 17, tweede lid, van de Rva 2005.

Het betoog slaagt.

6. Het beroep is gegrond. Het besluit van 1 februari 2010 komt wegens strijd met artikel 3:46 van de Awb voor vernietiging in aanmerking.

7. Uit een oogpunt van finale geschillenbeslechting zal evenwel worden nagegaan of aanleiding bestaat om met toepassing van artikel 8:72, derde lid, van de Awb te bepalen dat de rechtsgevolgen van het besluit van 1 februari 2010 in stand blijven.

7.1. Het COa heeft in zijn verweerschrift in eerste aanleg nader toegelicht dat de kosten voor het geven van een reactie door De Taalstudio op de algemene bevindingen niet als noodzakelijke kosten ten behoeve van de individuele asielprocedure van de vreemdeling kunnen worden aangemerkt omdat de algemene bevindingen geen op deze vreemdeling toegespitste reactie betreffen. Het COa is er ambtshalve mee bekend dat de algemene bevindingen door de minister in meerdere procedures worden gebruikt. Omdat het een algemeen stuk betreft kan De Taalstudio volstaan met het opstellen van een eenmalige reactie die, nu het vaststellen en verdedigen van de deskundigheid van een door De Taalstudio ingeschakelde deskundige voor rekening van De Taalstudio behoort te komen, niet uit schaarse publieke middelen hoeft te worden bekostigd, aldus het COa.

7.2. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraak van 4 september 2012 in zaak nr. 201109379/1/V1; www.raadvanstate.nl) kan het COa worden gevolgd in zijn standpunt dat de door De Taalstudio op te stellen reactie op de algemene bevindingen geen individuele op deze vreemdeling betrekking hebbende reactie betreft. Met de door het COa in het verweerschrift in eerste aanleg gegeven toelichting heeft het zich derhalve alsnog in redelijkheid en deugdelijk gemotiveerd op het standpunt kunnen stellen dat de kosten voor het geven van een reactie door De Taalstudio op de algemene bevindingen niet worden aangemerkt als noodzakelijke kosten als bedoeld in artikel 17, tweede lid, van de Rva 2005.

7.3. Gelet op het vorenstaande bestaat aanleiding om te bepalen dat de rechtsgevolgen van het besluit van 1 februari 2010 in stand blijven.

8. Het COa dient op na te melden wijze tot vergoeding van de proceskosten te worden veroordeeld.

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

Recht doende in naam der Koningin:

- I. verklaart het hoger beroep gegrond;
- II. vernietigt de uitspraak van de rechtbank 's-Gravenhage, nevenzittingsplaats Roermond, van 11 oktober 2011 in zaak nr. 10/7779;
- III. verklaart het in die zaak ingestelde beroep gegrond;
- IV. vernietigt het besluit van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers van 1 februari 2010;
- V. bepaalt dat de rechtsgevolgen van dat besluit geheel in stand blijven;
- VI. veroordeelt het Centraal Orgaan opvang asielzoekers tot vergoeding van bij de vreemdeling in verband met de behandeling van het beroep en het hoger beroep opgekomen proceskosten tot een bedrag van € 1.311,00 (zegge: dertienhonderdelf euro), geheel toe te rekenen aan door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand.

Aldus vastgesteld door mr. H.G. Lubberdink, voorzitter, en mr. C.J. Borman en mr. G. van der Wiel, leden, in tegenwoordigheid van mr. R.S.D. Ramrattansing, ambtenaar van staat.

w.g. Lubberdink
voorzitter

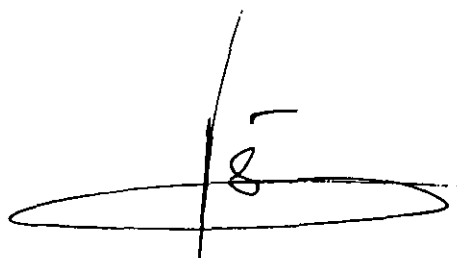
w.g. Ramrattansing
ambtenaar van staat

Uitgesproken in het openbaar op 1 oktober 2012

587.

Verzonden: 1 oktober 2012

Voor eensluidend afschrift,
de secretaris van de Raad van State,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'V' and 'S' intertwined, with a horizontal line across the middle.

mr. H.H.C. Visser